

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, v právnej veci žalobcu **JUDr. J. G.**, správca konkurznej podstaty úpadcu F. A. L., spol. s r. o. v konkurze, P.O. BOX X., P., B., zastúpeného G. a P., s. r. o., L., B., proti žalovanému **V. Ú. B.**, a. s., B., M., IČO: X., zastúpenému Č. a H., s. r. o., advokátska kancelária, K., B., za účasti vedľajších účastníkov na strane žalovaných: **1/ M. F. S.S., B., Š.**, **2/ F. N. M. S.S., B., T.**, IČO: X., **3/ S. K., a. s., B., C.**, IČO: X., všetci vedľajší účastníci zastúpení advokátom JUDr. A. B., AK, J., B., **o neúčinnosť právneho úkonu**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 76Cb 183/1999, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. júna 2012, č. k. 3Obo 45/2011-548, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného sa **o d m i e t a**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet zástupcu náhradu trov dovolacieho konania v sume 159,17 eur.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 16. januára 2006, č. k. 76Cb 183/1999-378 vyhovel žalobe a určil, že právne úkony V., a. s., pobočka T. a F. A. L., spol. s r. o., B., spočívajúce v uzatvorení záložných zmlúv č. 5001 z 12. januára 1994, č. 45003/A z 12. januára 1994 a č. 45003/B z 3. júna 1994 sú právne neúčinné. Žalovanému uložil povinnosť vrátiť do konkurznej podstaty úpadcu F. A. L., spol. s r. o., B., IČO: X. sumu 97,265.174,88 Sk. A zaplatiť žalobcovi 1.000,- Sk náhradu trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. decembra 2002, č. k. 76Cb 183/1999-177 zamietol žalobu a na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 10. marca 2004, sp. zn. 6Obo 87/2003 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa vec opätovne v novom konaní prejednal doplnil dokazovanie o výpoveď svedka Ing. K. a po vyhodnotení dôkazov sa stotožnil so záverom žalobcu, že ak bol žalovaný informovaný o neschopnosti úpadcu splácať úvery, ktoré mu žalovaný poskytol v roku 1992, tak v roku 1994, kedy boli uzavreté odporovateľné záložné zmluvy, zabezpečujúce úvery z roku 1993, musel resp. mal žalovaný vedieť, že zabezpečované úvery nebudú splatené inak, ako predajom založených nehnuteľných a hnutel'ných vecí. Potom, ak žalovaný vedel, že odporovateľnými úkonmi došlo k založeniu všetkého hnutel'ného a nehnuteľného majetku úpadcu a úpadca bol v čase zriadenia záložného práva v úpadku a mal množstvo iných splatných pohľadávok voči iným veriteľom, musel vedieť, že uzavretím predmetných zmlúv ukráti ostatných veriteľov úpadcu. Ďalej uviedol, že uzatvorením odporovateľných záložných zmlúv došlo k naplneniu všetkých náležitostí odporovateľného úkonu v zmysle § 15 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní. Súd vychádzal z toho, že záložné zmluvy boli uzatvárané v posledných troch rokoch pred vyhlásením konkurzu a úmyslom úpadcu bolo ukrátiť konkurzných veriteľov a tento úmysel musel byť žalovanému známy. Súd sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že uzavretím odporovateľných záložných zmlúv došlo k ukráteniu všetkých ostatných konkurzných veriteľov. Odporovateľnosť spočívala v tom, že odporovateľnými záložnými zmluvami bol zmarený legitímny záujem ostatných konkurzných veriteľov vyjadrený v ustanovení § 15 ods. 1 ZKV a to pomerné uspokojenie konkurzných veriteľov. Pri posúdení existencie úpadcovho úmyslu ukrátiť konkurzných veriteľov, súd vychádzal z komplexného posúdenia výpovede svedka v kontexte s posúdením ostatných, súdu predložených dôkazov. Svedok počas svojich výpovedí na pojednávaní 9. decembra 2002 a 15. novembra 2004 nikdy nepopieral, práve naopak tvrdil, že vedel o skutočnosti, že v čase uzavretia odporovateľných záložných zmlúv mal úpadca značné množstvo ďalších veriteľov. Napriek tomu založil celý svoj majetok v prospech jedného veriteľa. Svedok výslovne uviedol, že úpadca iný majetok, okrem založeného nemal. Za daných okolností nemožno dospieť k inému záveru, ako k tomu, že úmyslom úpadcu bolo ukrátiť ostatných veriteľov. Úmysel spadá pod subjektívnu kategóriu konania úpadcu. Úmysel môže byť úmyslom priamym alebo nepriamym. Prvým prípadom je, ak konajúca osoba chcela

spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom /úmysel priamy/.

Druhým prípadom je, ak konajúca osoba vedela, že svojim konaním môže byť také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad že ich spôsobí, bola s tým uzročená /úmysel nepriamy/.

Spoločenským záujmom, ktorý je chránený ustanoveniami § 15 ods. 1 a ods. 2 ZKV pritom je, aby uzatváraním inak perfektných právnych úkonov nedochádzalo k ukracovaniu ostatných konkurzných veriteľov, preto v rámci konkurzného konania sa sledujú záujmy všetkých veriteľov pri uspokojovaní.

Napriek skutočnosti, že svedok nikdy priamo nepotvrdil, že jeho úmyslom, ako úmyslom štatutárneho orgánu úpadcu bolo ukrátiť ostatných veriteľov, súd dospel k presvedčeniu, že úmysel ukrátiť ostatných veriteľov v čase uzavretia odporovateľných záložných zmlúv bol na strane úpadcu daný. Vzhľadom na okolnosti, ktoré predchádzali a sprevádzali uzavretie záložných zmlúv, si bol podľa názoru súdu úpadca dobre vedomý, že svojim konaním môže spôsobiť porušenie alebo ohrozenie ZKV chráneného záujmu a že bol s tým uzročený. Veriteľov bolo v v tom čase značné množstvo a objem ich pohľadávok bol značný. O tomto mal úpadca vedomosť, napriek tomu založil celý svoj majetok v prospech jedného veriteľa. Žalovaný mal vedomosť, že záložnými zmluvami sa zakladá celý úpadcov majetok, záložné zmluvy preto majú charakter odporovateľných úkonov. Prospech z týchto úkonov mal žalovaný. Žalovaný krátko po uzavretí záložných zmlúv celý založený majetok predal, čím dôsledky odporovateľného úkonu boli dokonané. Tým došlo k ukráteniu ostatných konkurzných veriteľov v sume 97,265.174,88 Sk, preto súd vyhovel žalobe tak ako je uvedené v jeho výroku.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací vec prejednal a rozhodol uznesením z 24. marca 2010, č. k. 1Obo 16/2010-474 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom rozhodnutí vyslovil právny záver, že z vykonaného dokazovania nemá za preukázané splnenie zákonných podmienok, ktoré sa vyžadujú na úspešné uplatnenie odporovateľnosti právnych úkonov. Žalobca v konaní neprodukoval dôkazy a súd prvého stupňa ani odvolací súd nemôžu jeho povinnosť nahádzať. Dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa nekorešponduje s právnym názorom vyjadreným v rozsudku zo 16. januára

2006, č. k. 76Cb 183/1999-378, preto považoval za potrebné, aby súd v novom konaní toto zosúladiť, prípadne vykonal ďalšie dokazovanie o otázkach, či v čase uzavretia sporných záložných zmlúv bola spoločnosť F. A. L., spol. s r. o., v úpadku a ak spoločnosť bola v úpadku, či úpadca dbal aj na záujmy ostatných veriteľov, alebo len na záujmy žalovaného a či žalovaný o týchto skutočnostiach vedel.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca ústavnú sťažnosť. Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom II.ÚS 387/2010-41 zo 17. marca 2011 zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. marca 2010, č. k. 1Obo 16/2010-474 a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že základné práva JUDr. G., správcu konkurznej podstaty úpadcu F. A. L., spol. s r. o. v konkurze, boli porušené. V odôvodnení poukázal na ustanovenia § 213 O. s. p. a na rozhodnutie Krajského súdu v B. zo 16. januára 2006, ktorý po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že uzavretím záložných zmlúv boli naplnené znaky odporovateľného úkonu definované v § 15 ods. 2 až 6 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom v čase uzavretia záložných zmlúv /ďalej len ZKV/. Súd vychádzal z toho, že záložné zmluvy boli uzavreté v posledných troch rokoch pred vyhlásením konkurzu, úmyslom úpadcu bolo ukrátiť konkurzných veriteľov, pričom tento úmysel musel byť žalovanému známy. Konaním úpadcu bol zmarený legitímny záujem ostatných veriteľov o pomerné uspokojenie. V čase uzatvárania záložných zmlúv mal úpadca značné množstvo ďalších veriteľov, napriek tomu založil celý svoj majetok v prospech jediného veriteľa /žalovaného/, ktorý mal z uvedených právnych úkonov prospech. Naopak, odvolací súd na základe dôkazov vykonaných pred súdom prvého stupňa dospel v namietanom rozhodnutí k odlišným skutkovým zisteniam, teda že úmysel úpadcu ukrátiť veriteľov, preukázaný nebol, žalovaný o úmysle úpadcu ukrátiť veriteľov, nevedel, časový úsek medzi uzatvorením úverových zmlúv a záložných zmlúv je irelevantný a svedok je zaujatý, bez toho, aby vykonal akékoľvek dokazovanie, resp. v potrebnom rozsahu dokazovanie zopakoval a zabezpečil si tak podklad pre odlišné skutkové závery.

V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na právne závery dovolacieho súdu v tejto veci, ktorý uviedol, že odvolací súd nemal dostatočný podklad k tomu, aby vyslovil skutkové zistenie, že v posudzovanom prípade neboli naplnené podmienky odporovateľnosti pri záložných zmluvách... uzavretých žalovaným a dlžníkom. Aby odvolací súd mohol dospieť k takýmto skutkovým zisteniam, musel by vykonať dokazovanie v rozsahu vymedzenom ustanovením § 213 ods. 3 O. s. p. Pri vykonaní takéhoto dokazovania by musel dbať na

procesné právo účastníkov konania vyjadriť sa k jednotlivým dôkazom po ich vykonaní. Ďalej uviedol, že Najvyšší súd nerešpektuje právny názor dovolacieho súdu, opakovane postupoval v priamom rozpore so znením § 213 ods. 3 O. s. p., a teda sa natoľko odchýlil od jeho znenia, že zásadne poprel jeho účel a význam, keď dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako krajský súd, bez vykonania vlastného dokazovania v odvolacom konaní. V tomto smere bol postup najvyššieho súdu svojvoľný /arbitrárny/, teda v rozpore s čl. 46 ods.1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvolanie žalovaného opätovne Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, prejednal a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené a rozsudkom z 12. júna 2012, č. k. 3Obo 45/2011-548 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 97,88 eur, trovy dovolacieho konania 663,88 eur, spolu 761,76 eur.

Rozhodol tak s odôvodnením, že pri vykonaní dokazovania zistil, že návrh na konkurz na spoločnosť F. A. L., spol. s r. o., podala spoločnosť S. 23. augusta 1994 a odporované právne úkony boli dlžníkom urobené v roku 1994. Konkurz na majetok dlžníka bol vyhlásený uznesením z 2. mája 1995, č. k. 23K 4/1994-81. Z uvedeného je zrejmé, že k uzavretiu odporovateľných záložných zmlúv došlo jeden rok pred vyhlásením konkurzu, je to v zákonom stanovenom období troch rokov pred začatím konkurzu /§ 15 ods. 2 ZKV/.

Predmetom odporovaných právnych úkonov sú: záložná zmluva č. 5001, z 12. januára 1994, záložná zmluva č. 45003/A, z 12. januára 1994, záložná zmluva č. 45003/B, z 3. júna 1994.

Odvolací súd na pojednávaní konanom 12. júna 2012 vypočul ako svedka bývalého konateľa spoločnosti F. A. L., spol. s r. o., Ing. K.. Svedok uviedol, že úpadca si bol vedomý toho, že uzavretím predmetných záložných zmlúv ukráti ostatných veriteľov a na dotaz, či úpadca mal aj úmysel ich ukrátiť alebo si bol vedomý toho, že ich ukráti, svedok uviedol, že úpadca nemal inú možnosť. Na otázku, kto bol iniciátorom uzatvorenia záložných zmlúv, uviedol, že pán G., v tom čase námestník V. v T.. Na otázku, kto konkrétne dal požiadavku na zoznam založených nehnuteľností, svedok uviedol, že požiadavku dala V.. Na dotaz žalovaného, kto sa zúčastňoval rokovaní ohľadom záložných zmlúv, svedok uviedol, že pán

G. a on. Ostané mená si už nepamätá. Na otázku žalovaného, či spoločnosť F. A. L., spol. s. r. o., bola v čase uzatvárania záložných zmlúv v úpadku, svedok uviedol, že áno. Na otázku žalobcu, či si spoločnosť bola vedomá, že uzavretím záložných zmlúv ukráti ostatných veriteľov, svedok uviedol, že uzavretím záložnej zmluvy v júni áno. Na dotaz žalobcu, či žalovaný bol informovaný o zlej hospodárskej situácii spoločnosti F. A. L., svedok uviedol, že samozrejme a to formou písomnou aj verbálnou, mesačne a kvartálne. O tom, že spoločnosť bola v zlej hospodárskej situácii žalovaného on sám informoval osobne a doklady o tom určite existujú. Podľa prehlásenia svedka, uzatvorenie záložných zmlúv bolo výsledkom informovanosti žalovaného o zlej hospodárskej situácii, vyplývajúcej z koncoročných výsledkov za rok 1993, kedy žalovaný evidentne znervóznel a spoločnosť úpadcu záložné zmluvy podpísať musela. Odvolací súd na základe takto vykonaného dokazovania sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, že spoločnosť F. A. L., spol. s. r. o., pri uzatváraní predmetných záložných zmlúv si bola vedomá, že ostatných veriteľov týmto konaním ukráti, a preto sa nedá vyvodiť, že spoločnosť F. A. L., spol. s. r. o., nemala úmysel uzatvorením predmetných záložných zmlúv ostatných veriteľov neukrátiť. Záložné zmluvy so žalovaným uzavrela až následne, po uzavretí úverových zmlúv, teda nie v čase, keď poskytnutie úverov bolo uzavretím záložných zmlúv podmienené. V čase, keď spoločnosť F. A. L., spol. s. r. o., záložné zmluvy podpísala, finančné prostriedky z poskytnutých úverov boli prečerpané. Spoločnosť F. A. L. predmetnými záložnými zmluvami založila celý svoj majetok v prospech jedného veriteľa, napriek tomu, že si bola vedomá svojej zlej hospodárskej a finančnej situácie. Prehlásenie bývalého konateľa spoločnosti Ing. K., že spoločnosť predmetné záložné zmluvy podpísať musela, nevylučuje, že nemala úmysel ukrátiť ostatných veriteľov.. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že úmyslom úpadcu bolo ukrátiť ostatných veriteľov.

Odvolací súd skúmal splnenie aj druhej podmienky odporovateľnosti podľa § 15 ZKV a to, či tento úmysel musel byť druhej strane známy. Z dokazovania na súde prvého stupňa vyplynulo, že žalovaný bol informovaný o hospodárskej situácii terajšieho úpadcu, preto si bol vedomý, že ukráti ostatných veriteľov. Zo svedeckej výpovede Ing. K. vyplynulo, že žalovaný o zlej hospodárskej situácii spoločnosti F. A. L., spol. s. r. o., vedel, tento svedok sa neustále zúčastňoval rokovaní s pracovníkmi žalovaného, najmä s námestníkom V. T. pánom G.. V odvolacom konaní Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval za potrebné vypočuť pána G., lebo je známe, že jednou z najzákladnejších povinností banky, ktorá úvery poskytuje,

je informovanosť o finančnej situácii dlžníka. Fakt, že úvery, na ktoré boli záložné zmluvy uzavreté až následne, približne po necelom roku, neboli prvými poskytnutými úvermi žalovaným, sporný nie je. Išlo už o niekoľko násobné úverovanie dlžníka, preto žalovaný si bol vedomý zlej hospodárskej situácie a výškou majetku dlžníka. Fakt, že V. ako jeden z veriteľov až následne, keď dlžník okrem majetku nemal žiadne finančné prostriedky, spracoval záložné zmluvy so zoznamom hnutelných a nehnuteľných vecí, ktoré žiadal založiť a obratom ich predal za hodnotu 97,265.174,88 Sk, potvrdzuje to, že žalovanému musel byť úmysel úpadcu ukrátiť ostatných veriteľov známy. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Proti tomuto rozhodnutiu podal dovolanie žalovaný. Žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa dovolateľa prípustnosť dovolania je daná podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť tým, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný pre nedostatočné odôvodnenie. Žalovaný tvrdí, že odvolací súd sa nedostatočne venoval opisu vlastných úvah a použitých myšlienkových postupov, vôbec neodpovedal na viaceré jeho odvolacie námietky a vyvoláva ďalšie nezodpovedané otázky. Odvolací súd v odôvodnení konštatuje, že otázku výskytu /resp. absencie/ úmyslu ukrátiť svojich veriteľov považuje za jednu z otázok vysokej dôležitosti. Za účelom potvrdenia, resp. nepotvrdenia úmyslu úpadcu ukrátiť ostatných veriteľov vypočul štatutárneho zástupcu úpadcu p. K.. Podľa žalovaného tento svedok už o totožnej otázke vypovedal, dokonca opakovane, ale jeho predchádzajúce výpovede boli obsahovo protichodné. Bol vypočutý na pojednávaní 9. decembra 2002 a na pojednávaní 15. novembra 2004 a z jeho výpovede vyplynul jednoznačný záver, že si nebol vedomý toho, že úpadca uzavretím predmetných záložných zmlúv uprednostňoval jedného z veriteľov. Svedok si nepamätal okolnosti, za ktorých došlo k uzavretiu záložných zmlúv, ani príčiny, pre ktoré sa tak stalo až v roku 1994. Na druhom pojednávaní si odrazu jasne spomenul na okolnosti a dôvody uzavretia záložných zmlúv a to napriek tomu, že v roku 2002 sa na tieto okolnosti nevedel rozpamätať. Svedok na oboch pojednávaniach rozhodne poprel, že by pri uzatváraní záložných zmlúv mal úpadca úmysel ukrátiť akéhokoľvek svojho veriteľa. Podľa názoru dovolateľa svedok K. na týchto výsluchoch vždy jednoznačne poprel úmysel úpadcu ukrátiť veriteľov uzavretím záložných zmlúv. Navyše odvolateľ súdu oznámil viaceré skutočnosti spochybňujúce hodnovernosť výpovede tohto svedka. Napriek tomu v napadnutom rozsudku

sa odvolací súd nevysporiadal ani s rozpornosťou predchádzajúcich výpovedí svedka K. a ani s jeho opakovane vznesenými námietkami spochybňujúcimi vierohodnosť výpovede svedka. Na základe poslednej výpovede p. K. odvolací súd ustálil, že úpadca určite uzavrel sporné záložné zmluvy v úmysle ukrátiť svojich ostatných veriteľov. Pre žalovaného je nepochopiteľné a na ujmu presvedčivosti odvolacieho rozsudku, že za tohto stavu odmietol odvolací súd vykonať žalovaným navrhnutý dôkaz svedeckou výpoveďou p. G., keď pred tým vypočul v odvolacom konaní svedka p. K., ktorý až po márnom uplynutí premlčacích lehôt na prípadné trestné stíhanie voči nemu pre spáchanie trestného činu poškodzovania veriteľa, uviedol skutočnosti, ktoré by mohli byť dostatočným dôvodom na jeho trestné stíhanie. Pritom práve pán Ing. G., ako priamy účastník prípravy a uzavierania sporných záložných zmlúv mohol vyplniť medzery v najnovšej výpovedi svedka p. K., mohol tiež vypovedať o ďalších rozhodujúcich okolnostiach, ktoré sa vyskytli. Odmietnutie vykonania tohto dôkazu vysvetlil odvolací súd len tým, že jednou z najzákladnejších povinností banky, ktorá úvery poskytuje, je informovanosť o finančnej situácii dlžníka. Žalovaný toto odôvodnenie považuje za nepresvedčivé. Za absolútne nejasné považoval záver odvolacieho súdu o najdôležitejšej otázke tohto sporu a to či žalovanému bol alebo nebol známy údajný úmysel úpadcu ukrátiť svojich veriteľov. Podľa dovolateľa výpoveď svedka p. K. o tejto otázke má bezcennú hodnotu a bez vykonania dokazovania svedeckou výpoveďou p. Ing. G. nemohol zistiť akými dokladmi, informáciami, indíciami o ekonomickej a finančnej kondícii v tom čase žalovaný disponoval. Úkony oboch zmluvných strán pri uzavieraní predmetných záložných zmlúv žalovaný označil ako úkony úplne obvyklé preukazujúce nanajvýš jeho úmysel ochrániť čo najviac jeho majetkové záujmy, čo je bezpochyby legitímnym cieľom. Chronológia udalostí popísaná v odôvodnení odvolacieho súdu nepovažuje za dôkaz o úmysle úpadcu ukrátiť svojich veriteľov uzavretím záložných zmlúv a už vôbec dôkaz o údajnej vedomosti žalovaného o tomto tvrdenom úmysle úpadcu ukrátiť svojich veriteľov. Opačný záver odvolacieho súdu považuje za nesprávny a zároveň za absolútne nevysvetlený opis myšlienkového postupu konajúceho odvolacieho súdu. Opísaný postup odvolacieho súdu považuje za právne alibistický prístup, ktorý znížil mieru presvedčivosti odvolacieho rozsudku na minimum a spôsobil jeho nepreskúmateľnosť a tieto skutočnosti žalovaný označil za také, ktoré mu znemožnili riadne uplatniť jeho právo na obranu voči tomuto rozsudku.

Žalovaný označil napadnutý rozsudok aj za vecne nesprávny podľa neho odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu názoru v otázke, či bol alebo nebol žalovaný

informovaný o údajnom úmysle úpadcu ukrátiť svojich veriteľov uzavretím predmetných záložných zmlúv. Za otázne považoval, či vychádzal z chyby alebo naopak zo správne zisteného skutkového stavu vo veci a žiada, aby túto otázku riadne vyhodnotil dovolací súd. Podľa žalovaného žalobca nepreukázal údajnú vedomosť žalovaného o úmysle úpadcu ukrátiť svojich veriteľov a v tejto otázke dôkazné bremeno neunesol v dôsledku čoho mal odvolací súd napadnutý prvostupňový rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť.

Podaním doručeným dovolaciemu súdu 17. októbra 2012 oznámili: 1/ M. F. S.S., B., Š., 2/ F. N. M. S.S., B., T. a 3/ S. K., a. s., B., C., že vstupujú do konania ako vedľajší účastníci na strane žalovaného.

Svoj právny záujem na výsledku konania zdôvodnili tým, že výsledok konania môže viesť k vzniku povinnosti vedľajších účastníkov poskytnúť zahraničnému akcionárovi žalovanej spoločnosti odškodnenie. Žiadajú, aby dovolací súd dovolaniu žalovaného vyhovel. Plne sa stotožňujú s dôvodmi a závermi v ňom uvedenými a sú presvedčení, že v danom prípade došlo zo strany odvolacieho súdu k odňatiu možnosti konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť dovolania žalovaného. Uviedli, že žalovaný v priebehu konania písomne aj ústne uviedol argumenty podporujúce ním uplatnenú obranu- nesplnenie zákonom stanovených podmienok odporovateľnosti právnych úkonov a tieto argumenty podložil príslušnými dôkazmi, resp. na ich preukázanie navrhol príslušné dôkazy. Sú prvého stupňa a ani odvolací súd sa v odôvodnení svojich rozhodnutí nijakým relevantným spôsobom s týmito argumentmi a dôkazmi nevysporiadali, alebo sa s nimi vysporiadali v priamom rozpore s obsahom predložených a vykonaných dôkazov. Tento postup označili za postup v rozpore s právom účastníka na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, práva na spravodlivý proces, ale aj so zásadou rovnosti účastníkov konania podľa čl. 47 ods.3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 37 ods.3 Listiny základných práv a slobôd. Súdu prislúcha v súlade so S. právnym poriadkom chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, kde jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany / napr. I.ÚS 241/2007/. Sú toho istého názoru ako dovolateľ, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyššie uvedené kritéria nespĺňa, skutkový a právny základ napadnutého rozhodnutia zostáva účastníkovi konania nejasný, viaceré podstatné skutkovo a právne relevantné otázky zostávajú nezodpovedané a to predovšetkým vzhľadom na absenciu vysporiadania sa s argumentáciou

žalovaného, protichodnými výpoveďami svedkov, ako aj vzhľadom na nedostatočné preukázanie splnenia podmienok odporovateľnosti.

Podľa názoru vedľajších účastníkov odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nijakým spôsobom nevysporiadal s protichodnými výpoveďami svedka p. K.. Tak ako dovolateľ tvrdia aj vedľajší účastníci, že na pojednávaniach, ktoré predchádzali pojednávaniu pred odvolacím súdom, výslovne poprel, že by pri uzatváraní sporných záložných zmlúv mal úpadca úmysel ukrátiť akéhokoľvek svojho veriteľa. Napriek protichodným výpoveďiam tohto svedka odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysvetlil a ani neuviedol, na základe akých úvah dospel k záveru, že práve posledná výpoveď tohto svedka, hoci diametrálne odlišná, je pravdivá a tie predchádzajúce nie.

Ďalej namietajú, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedostatočným spôsobom objasnil a vysvetlil, prečo odmietol vypočuť žalovaným navrhnutého svedka p. G.. Pritom neuviedol a nevysvetlil, prečo nevypočul tohto svedka . Vedľajší účastníci považovali za základnú procesnú povinnosť odvolacieho súdu vysporiadať sa s protichodnými tvrdeniami svedka p. K. a prečo sa priklonil k jeho tvrdeniam uvedeným pri poslednom výsluchu bez toho, aby na potvrdenie ich pravdivosti a správnosti vypočul svedka p. G..

Tvrdia, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nijakým spôsobom neobjasnil, resp. nevysvetlil, na základe akých úvah a dôkazov mal za preukázanú existenciu úmyslu úpadcu ukrátiť svojich veriteľov. K takémuto záveru dospel odvolací súd výlučne na základe poslednej výpovede svedka p. K.. Napokon namietajú, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nijakým spôsobom neobjasnil, resp. nevysvetlil, na základe akých úvah a dôkazov mal za preukázanú existenciu vedomosti na strane žalovaného o úmysle ukrátiť svojich veriteľov. Aj v tomto prípade odvolací súd vychádzal výlučne z poslednej výpovede svedka p. K. a to napriek tomu, že tento svedok vôbec neuviedol, akými konkrétnymi informáciami žalovaný v danom období disponoval, kedy, ako, kto a kde ich žalovanému poskytol. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nijakým spôsobom nevysvetlil, prečo považoval výpoveď svedka p. K. za dostatočnú na preukázanie údajnej vedomosti žalovaného o úmysle úpadcu ukrátiť svojich veriteľov.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Uviedol, že žalovaný prípustnosť dovolania opiera o údajný nedostatok dôvodov v odôvodnení odvolacieho rozsudku. Podľa názoru žalobcu sa odvolací súd náležite zaoberal

otázkami, rozsudok je riadne preskúmateľný, bežnému subjektu je zrejmé akými skutočnosťami sa súd zaoberal, aké skutočnosti mal preukázané a v akom rozsahu považoval za potrebné doplniť dokazovanie na rozptýlenie určitých pochybností oproti skutkovým zisteniam súdu prvého stupňa. Odvolací súd v prejednávanej veci mal povinnosť len opakovať, resp. podľa svojho uváženia rozšíriť dokazovanie, pokiaľ by mala potenciálne do úvahy prichádzať možnosť odchýlenia sa od skutkových zistení súdu prvého stupňa. Prípustnosť dovolania nemôže byť to, že žalovaný nesúhlasí s tým, aké závery odvolací súd prijal z opakovaného dokazovania výsluchom svedka. Podotkol, že tento dôkaz len doplnil dokazovanie k otázke úmyslu spoločnosti F. A. L. ukrátiť veriteľov podpisom odporovateľných právnych úkonov. Chápe, že výsledok tohto dokazovania je v neprospech žalovaného, avšak namietanie dokazovania bez jediného relevantného podkladu považuje za irelevantné. Žalovanému nebolo bránené v jeho práve namietat' zaujatost' svedka, vyjadriť sa k návrhu na vykonanie dokazovania. V prípade, ak by bolo žalovanému bránené zo strany súdu vo výkone jeho práv, boli by porušené jeho práva účasti v konaní. Súhlasí s tým, že náležitosťou odôvodnenia rozhodnutia má byť také odôvodnenie, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa odvolací súd riadil, aké prijal závery a z čoho dané závery vyplývajú. Na druhej strane je celkom bežné, že s odôvodnením rozhodnutia nemusí súhlasiť každý účastník, najmä ten, ktorý neuspel. Ďalej žalobca zrekapituloval, čo vyplýva z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Zdôraznil, že odvolací súd jasne vysvetlil, čo ho viedlo ku skutkovému zisteniu o naplnení posledného predpokladu na prijatie záveru o neúčinnosti odporovaných záložných zmlúv a to, či žalovanému musel byť úmysel druhej strany známy. V danom prípade išlo o opakované úverovanie známeho klienta, ako aj o najzákladnejšiu povinnosť banky, byť informovaný o finančnej situácii dlžníka. Treba uviesť, že žalovaný takúto povinnosť má, a teda o úmysle dlžníka musel vedieť, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, o tom aj skutočne vedel. Odvolací súd nevypočul navrhnutého svedka pána G.. Odvolací súd vysvetlil, prečo k výsluchu nepristúpil. Uviedol, že výsluch tohto svedka nepovažoval za potrebný, lebo jednou z najzákladnejších povinností banky je informovať sa o finančnej situácii dlžníka, ako to vyplynulo z výpovede svedka p. K. a v danom prípade išlo o niekoľko násobné úverovanie dlžníka. Preto tvrdenie dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie nebolo náležite odôvodnené, považuje za účelové.

Žalovaný v podaní doručenom súdu 21. februára 2013 reagoval na vyjadrenie žalobcu k jeho dovolaniu. Uviedol, že vyjadrenie žalobcu ani minimálne neoslabuje

argumentáciu dovolateľa. V dovolaní poukázal na viaceré nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré rozdelil do dvoch základných skupín:

a/ procesnoprávne pochybenia, ku ktorým patrí najmä výskyt vady uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p., ktorou je odňatie možnosti konať pred súdom, došlo k nej najmä nepreskúmateľnosťou odvolacieho rozsudku pre absolútne nedostačujúce odôvodnenie

b/ hmotno-právne pochybenia, ktoré spôsobili vydanie nesprávneho rozsudku odvolacím súdom.

Každý tento dovolací dôvod v dovolaní podporil viacerými konkrétnymi argumentmi. Žalobca vo vyjadrení sa venuje identickým čiastkovým témam, pričom uvádza presne opačné tvrdenia, ako žalovaný v dovolaní. V celom vyjadrení žalobca nepodal presvedčivé vysvetlenie, prečo sa domnieva, že chýbajúce odpovede na otázky vymenované v dovolaní, nie sú na ujmu presvedčivosti a zákonnosti odvolacieho rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /§ 10a ods. 2 O. s. p./, po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania /§ 240 ods. 1 O. s. p./, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania /§ 243a ods. 1 O. s. p./ najskôr to, či sa ním napáda rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa /§ 236 ods. 1 O. s. p./.

V prejednáwanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa ust. § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci /§ 238 ods. 2 O. s. p./.

Podľa ust. § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Žalovaný dovoláním nenapadol zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu,

vysloveného v tejto veci. Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý nevykazuje ani znaky uvedené v § 238 ods. 3 O. s. p. Prípustnosť dovolania preto nemožno vyvodiť z týchto ustanovení.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. je dovolací súd povinný prihliadať vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutia odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu, uvedenú v ust. § 237 O. s. p., by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa ustanovenia § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa ust. § 237 písm. a/ až g/ O. s. p.

Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd /ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutú alebo prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatie účastníkovi možnosť konať pred súdom, rozhodol vylúčený sudca alebo súd nesprávne obsadený/.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd v tomto ustanovení uvedených, je možné ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým inak dovolanie nie je prípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania, rozhodujúce je, že k tejto vade skutočne došlo.

Žalovaný vo svojom dovolaní uviedol, že došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f/ O. s. p., že v konaní mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv, priznaných mu Občianskym súdnym

poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu, bol vylúčený.

Dovolací súd preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu a nezistil, že by postupom odvolacieho súdu bola žalovanému znemožnená realizácia procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Odvolací súd rozhodoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Žalovaný mal možnosť vyjadriť sa k všetkým podstatným dôkazom a argumentom žalobcu v priebehu konania. Všetky skutkové zistenia, vyplývajúce z obsahu spisu sú riadne uvedené v odôvodnení súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu a súdy oboch stupňov sa s podstatnými otázkami v odôvodnení svojich rozhodnutí náležite vysporiadali. Námietku nedostatku riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie riadne odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. a v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti. Odvolací súd dal v napadnutom rozhodnutí odpoveď na všetky podstatné námietky nastolené účastníkmi konania.

Dovolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV.ÚS 329/2004, podľa ktorého súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

Podľa názoru dovolacieho súdu k vytýkanému nesprávnemu postupu v prejednávanej veci nedošlo.

Skutočnosť, že odvolací súd nevykonal dôkaz navrhnutý žalovaným, t.j. vypočutie svedka pána G., nemožno považovať za postup, ktorým by súd žalovanému odňal možnosť konať pred súdom. Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Tento názor zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov

Slovenskej republiky pod č. 37/1993. Platí to v plnom rozsahu aj o takom dôkaze, ktorý účastník zo svojho subjektívneho hľadiska považuje za vysoko významný. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania /§ 120 ods. 1 O. s. p./. Skutočnosť, že odvolací súd nevykonal taký dôkaz, ktorý by bol podľa účastníka spôsobilý privodiť zvrät v skutkových zisteniach, by mohla mať za následok neúplne zistený skutkový stav, vedúci k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, zakladalo by to dôvodnosť dovolania, nebolo by to však odňatím možnosti konať pred súdom, ktoré by zakladalo prípustnosť dovolania. To či skutkové a právne závery, založené na dokazovaní vykonanom bez zreteľa na navrhnuté a nevykonané dôkazy, sú správne alebo nie, možno v dovolacom konaní posúdiť až v prípade, ak by bolo z určitého dôvodu dovolanie prípustné. Ide o dôvod, ktorý síce môže zakladať dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť. O taký prípad v prejednávanej veci nešlo. Žalovaný mohol v konaní využiť svoje práva a uplatniť procesným predpisom dovolený vplyv na priebeh konania a rozhodnutie súdu. Mal možnosť vyjadriť svoj názor na to, ako sa majú príslušné predpisy hmotného práva na vec správne aplikovať, ako sa majú skutkové zistenia právne hodnotiť a aký konečný záver o dôvodnosti žaloby sa má z nich vyvodiť. Skutočnosť, že odvolací súd jeho skutkové a právne hodnotenie neakceptoval, nemožno považovať za odňatie práva konať pred súdom. Dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. tým nebol naplnený. Keďže dovolací súd nezistil ani iný dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania, dovolanie žalovaného ako neprípustné podľa § 218 ods.1 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 4 O. s. p. ako neprípustné odmietol.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, má preto podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolací súd priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, ako si ich vyčíslil a to trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci – prevzatie zastúpenia a vyjadrenie k dovolaniu žalovaného v sume 159,17 eur /odmena za jeden úkon 58,69 eur, paušálna náhrada za úkon – dvakrát po 7,63 eur a 20 % DPH v sume 26,33 eur /.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 4 : 1.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 26. marca 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.